

Heilige Drie-eenheid

Joh. 16, 12-15

Wanneer we moeite hebben met het verklaren van de Heilige Drie-eenheid, hoeven we ons niet te schamen. Want zelfs een van de grootste theologen die ooit geleefd heeft, de H. Augustinus, kwam er niet uit. Aan het strand ontdekte hij dankzij een kind dat het verklaren van de Drie-eenheid net zo onmogelijk is als de hele zee scheppen in een kuiltje zand.

Maar hoewel een rationele verklaring niet mogelijk is, heeft de Drie-eenheid niettemin een diepe betekenis. Om die op het spoor te komen maak ik samen met de apostel Paulus even een omweg. Hij noemt in de tweede lezing drie woorden die samen ook een eenheid vormen: geloof, hoop en liefde. Dankzij ons geloof in Jezus Christus, zegt hij, kunnen we leven in vrede met God, zelfs als we door narigheid of verdriet worden getroffen. Want dankzij Gods liefde hoeven we de hoop nooit te verliezen. Zo zijn die drie: geloof, hoop en liefde, onlosmakelijk met elkaar verbonden.

De drie begrippen geloof, hoop en liefde wortelen dus in zowel de Vader als de Zoon. En in de Geest, maar daar kom ik later nog op terug. Geloof, hoop en liefde kunnen ook in één begrip worden samengevat, namelijk: de Wijsheid met een hoofdletter. Over die Wijsheid spreekt de Ik-figuur in de eerste lezing. En hij zegt daar dat zij, de Wijsheid dus, er al was vóór de schepping. Zoals het Woord er al was vóór de schepping. En als de Wijsheid zich verheugt in de schepping, betekent dat dat de Wijsheid samen valt met God zelf, die zag dat de schepping goed was! Zoals het Woord samenvalt met God zelf. Johannes zegt niet zomaar: In den beginne was het Woord.

Wanneer we aan de begrippen Woord en Wijsheid nog een derde begrip toevoegen, Waarheid, hebben we opnieuw te maken met een drie-eenheid. En daarover spreekt Johannes in het evangelie van vandaag: over de Geest van Waarheid. Johannes verbindt de derde persoon van God dus met waarheid. Geen ongevaarlijk woord! Moeten we daarbij denken aan allerlei leerstellingen? Die hebben beslist hun waarde, maar Jezus spreekt er nergens over; dus de kern van de waarheid moet toch iets anders zijn.

Wanneer Jezus in een ander deel van het evangelie zegt dat Hij de Waarheid is, moeten we eerder denken aan een bepaalde levenswijze dan aan vaste geloofsstellingen. Het gaat er volgens Jezus om dat we de goede weg gaan: de weg van mededogen, van eerlijkheid, van respect, van liefde. Het is die weg die ons uiteindelijk bij de waarheid zal brengen. Het is die weg die we samen als geloofsgemeenschap mogen gaan.

Geloof, hoop en liefde. Drie in één.
Wijsheid, Woord en Waarheid. Drie in één.
Vader, Zoon en Heilige Geest. Amen.
Jan van de Laar, pastor